

T.C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
VERİ ANALİZİ, İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANLIĞI

**2014-2015 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. DÖNEM
ORTAK SINAVI TEST VE MADDE İSTATİSTİKLERİ**

ANKARA
OCAK, 2015

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM:	2
1.1. Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş	2
2. BÖLÜM:	4
2.1. Test İstatistikleri	4
2.1.1. 2014-2015 1. Dönem Ortak Sınavına İlişkin Test İstatistikleri	4
2.2. Madde İstatistikleri	8

1. BÖLÜM

1.1. Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş

Türkiye’de de son yıllarda ilköğretim ve ortaöğretim programlarının değiştirilmesinin yanında ortaöğretime geçiş sisteminde de değişiklikler yapıldığı görülmektedir. Daha önce uygulanmakta olan Ortaöğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme Sınavı (OKS) yerine Ortaöğretime Geçiş Sistemi kapsamında Seviye Belirleme Sınavı getirilmiştir (MEB, 2007). Seviye Belirleme Sınavı’nda OKS’den farklı olarak yabancı dil sorularına da yer verilmiştir. Son olarak, 2013-2014 öğretim yılından başlayarak altı temel ders için 8.sınıfta öğretmen tarafından dönemsel olarak yapılan sınavlardan bir tanesinin ortak olarak gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Ortak sınavlarda, SBS’den farklı olarak Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersi sınav kapsamına alınmıştır.

OKS 1997–1998 öğretim yılından 2008-2009 öğretim yılına kadar ortaöğretim kurumlarına öğrenci seçmek için Haziran ayı içerisinde Türkiye’deki tüm il merkezleri ile bazı ilçelerde ve yurtdışında çeşitli ülkelerde yapılmıştır (MEB-OKS Kılavuzu, 2007). Resmi Gazete’nin 27.08.2003 tarihli 25212 sayısında yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği ile 28.11.1964 tarihli ve 11868 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Lise ve Ortaokullar Yönetmeliği’ne dayanılarak hazırlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumlarına Geçiş Yönergesi’ne göre 2008 yılından itibaren uygulanmak üzere Seviye Belirleme Sınavı (SBS)’nin yapılmasına karar verilmiştir. 2008 yılında bu uygulamaya ilköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencileri tabi tutulmuştur. 8. sınıf öğrencileri son kez 2008 OKS’ ye girmişlerdir. 27.8.2003 tarihli ve 25212 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği” ile 7.9.2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği” hükümlerine dayanılarak hazırlanan yönetmeliğe göre, 2013-2014 öğretim yılından başlayarak altı temel ders için 8.sınıfta öğretmen tarafından dönemsel olarak yapılan sınavlardan bir tanesinin ortak olarak gerçekleştirilmesine karar verilmiştir (MEB, 2014).

Ortak sınavlar, altı temel ders için 8.sınıfta öğretmen tarafından dönemsel olarak yapılan sınavlardan, iki yazılısı olan derslerden birincisi, üç yazılısı olan derslerden ikincisi olmak üzere yılda iki defa yapılır. Ortak sınavlar, 8.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ile Yabancı Dil derslerinden yapılır. Sınav soruları, 8 inci sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ile Yabancı Dil derslerinin öğretim programları esas alınarak hazırlanır. Sorular, sınavların yapılacağı tarihe kadar işlenen öğretim programlarının belirlenen

kazanımları esas alınarak öğrencinin eleştirel düşünme, analiz yapma, problem çözme, sonuç çıkarma, yorumlama ve benzeri becerilerini ölçecek nitelikte hazırlanır (MEB, 2014).

Yeni uygulamanın temel niteliğinin, öğrenci başarısını anlık bir performansa dayalı olarak değil, geniş bir zaman dilimine yayarak belirlemek olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, öğretim programlarının ülke çapında eş zamanlı uygulanmasının sağlanması ve öğrenci kazanımlarını objektif bir şekilde izlemek ve değerlendirmek olduğu vurgulanmaktadır.

Bu kapsamda 2014-2015 öğretim yılı kasım ayında uygulanan 1. dönem ortak sınavlara ilişkin olarak bazı çalışmalar aşağıda sunulmuştur.

2. BÖLÜM

2.1. Test İstatistikleri

Bir testin uygulandığı gruba bağlı olarak elde edilen sayısal özelliklerine genel olarak test istatistikleri adı verilir. Eğitimde ve psikolojideki ölçme araçları için istenilen nitelikler, kabul edilebilir geçerlik ve güvenilirlik katsayılarının yanında bir grup bireye uygulandığında ölçmenin amacına uygun olarak elde edilecek istatistiklerdir (Baykul, 2015). Burada, testin güvenilirliği, gücü ve ayırtıcılık gücü incelenmiştir.

Güvenirlilik Katsayısı (İç Tutarlık)

Testte yer alan maddelerin testin tamamı ile uyumunu gösteren bir güvenilirlik katsayısıdır. Güvenirlilik katsayısı 0 ile 1 arasında değerler almaktadır. Güvenirlilik katsayısının 1'e yakın bir değer alması testin maddeleri arasındaki iç tutarlılığın yüksek olduğu ve testin güvenilir sonuçlar ürettiği şeklinde yorumlanır. 1'e yaklaştıkça iç tutarlık anlamındaki güvenilirlik katsayısının yüksek olduğu ifade edilir.

Testin Ortalama Güçlük Düzeyi

Testin ortalamasının testten alınabilecek en yüksek puana bölünmesiyle elde edilen orandır. 0 ve 1 arasında değer alır. 0 (sıfır)'a yaklaştıkça testin zor, 1'e yaklaştıkça testin kolay bir test olduğunu anlamına gelir.

Testin Ortalama Ayırt Ediciliği

Testin ölçülen özellik bakımından, özelliğe sahip olanla olmayanı ayırt edebilme derecesidir.

2.1.1. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı 1. Dönem Ortak Sınavına İlişkin Test İstatistikleri

Ortak sınav testleri Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ile Yabancı Dil olmak üzere 6 temel dersten oluşmaktadır. Her bir alt testte 20 madde olmak üzere tüm test 120 maddeden oluşur. Tüm teste ilişkin test istatistikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Test İstatistikleri

Güvenirlilik (İç Tutarlık)	0,967
Ortalama güçlük düzeyi	0,560
Ortalama ayırt edicilik düzeyi	0,600

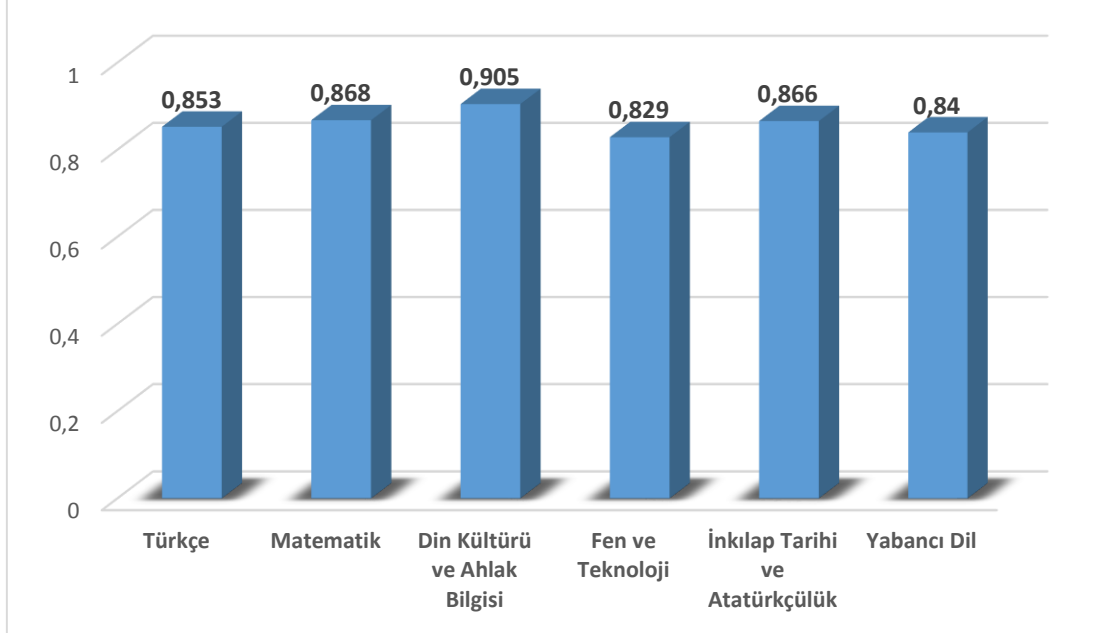
İç tutarlık anlamındaki güvenilirlik katsayısı yorumlanırken, testte yer alan maddelerin testin tamamı ile uyumlu olduğu söylenebilir. Testin güçlük ve ayırt edicilik düzeyine bakıldığında ise testin orta güçlükte ve ayırt edici bir test olduğu söylenebilir.

Alt testlere ilişkin test istatistikleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir. Tablo 2’de her bir alt testin güvenilirlik düzeyleri aktarılmıştır.

Tablo 2. Alt Testlere Göre Ortak Sınav Güvenirlik Düzeyleri

Alt Testler	Güvenirlik Düzeyi
Türkçe	0,853
Matematik	0,868
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0,905
Fen ve Teknoloji	0,829
İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	0,866
Yabancı Dil	0,840

Grafik 1. Alt Testlere Göre Ortak Sınav Güvenirlik Düzeyleri

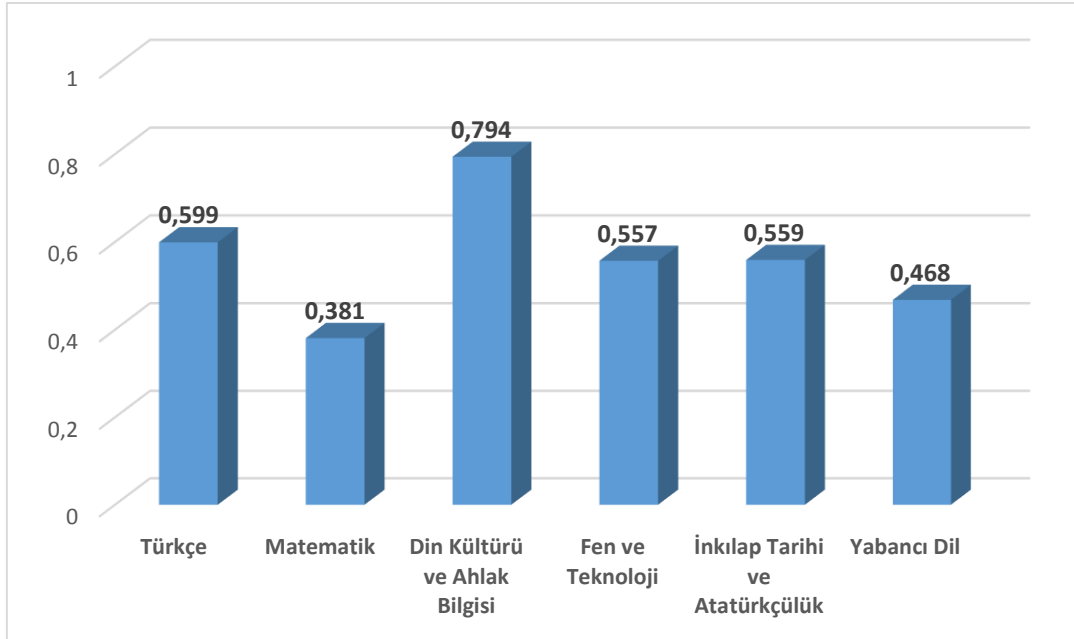
Tablo 3'te alt testlerin güçlük düzeyleri verilmiştir.

Tablo 3. Alt Testlere Göre Ortak Sınav Ortalama Güçlük Düzeyleri

Alt Testler	Ortalama Güçlük Düzeyi
Türkçe	0,599
Matematik	0,381
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0,794
Fen ve Teknoloji	0,557
İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	0,559
Yabancı Dil	0,468

Tablo 3'deki değerlere bakıldığında, Türkçe, Fen ve Teknoloji, T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ve Yabancı Dil testlerinin orta güçlükte testler olduğu, Matematik alt testinin zor bir test olduğu ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi testinin kolay bir test olduğu görülmektedir.

Grafik 2. Alt Testlere Göre Ortak Sınav Ortalama Güçlük Düzeyleri

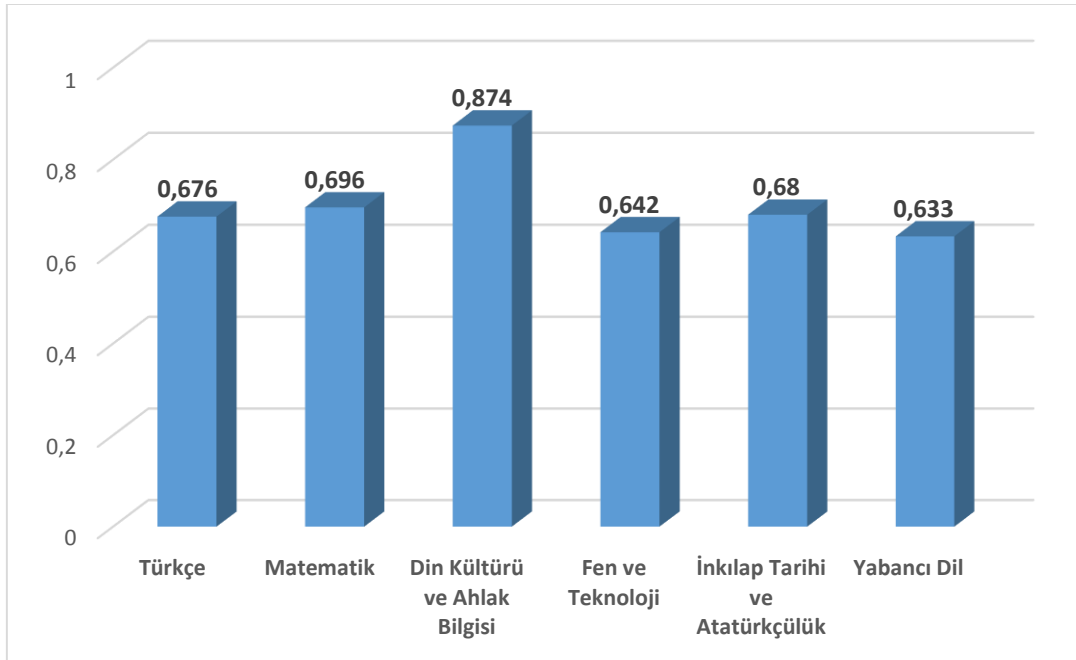
Tablo 4'te alt testlerin ayırt edicilik düzeyleri verilmiştir.

Tablo 4. Alt Testlere Göre Ortak Sınav Ortalama Ayırt Edicilik Düzeyleri

Alt Testler	Ortalama Ayırt Edicilik Düzeyi
Türkçe	0,676
Matematik	0,696
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0,874
Fen ve Teknoloji	0,642
İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	0,680
Yabancı Dil	0,633

Ortak Sınavda yer alan alt testlerin ayırt edicilik düzeylerine bakıldığında, yüksek değerler elde edildiği görülmektedir. Bu durum alt testlerin amacına uygun olduğu, alt ve üst grubu istenilen biçimde ayırt edebildiğini göstermektedir.

Grafik 3. Alt Testlere Göre Ortak Sınav Ortalama Ayırt Edicilik Düzeyleri

2.2. Madde İstatistikleri

Maddenin bir gruptan elde edilen verilere göre sayısal özellikleri olarak tanımlanan madde istatistikleri her madde için hesaplanabilmektedir. Bu kısımda madde ayıricılık gücü indeksi ve madde güçlük düzeyi incelenmiştir.

Madde Güçlük İndeksi

Bir maddenin güçlüğü, o maddeye doğru cevap verenler sayısının testi alanların sayısına oranıdır (Turgut ve Baykul, 2010). Madde güçlük indeksi, 0 (sıfır) ile 1 arasında değerler alır. 1'e yaklaştıkça maddenin kolay olduğu, 0'a yaklaştıkça maddenin zor olduğu yorumu yapılabilir.

Madde Ayıricılık Gücü İndeksi

Madde ayırt edicilik indeksi, maddenin, ölçülen özellik bakımından o özelliğe sahip olanla olmayanı ayırt edebilme derecesidir. Ayırma, ölçülmek istenen davranışı ölçüp ölçemediği ile ilgili olduğundan bu katsayıya madde geçerliği de denir (Turgut & Baykul, 2010).

Aşağıda alt testlere ilişkin madde istatistikleri verilmiştir. Tablolarda yer alan maddelerin sırası A kitapçığı ile uyumlu biçimde hazırlanmıştır.

Tablo 5. Türkçe Alt Testine İlişkin Madde İstatistikleri

TÜRKÇE			
Madde No	Madde Güçlük İndeksi	Testin Ortalama Güçlüğü	Madde Ayırıcılık Gücü İndeksi
1	.81	0,599	.61
2	.56		.54
3	.57		.54
4	.65		.57
5	.53		.52
6	.60		.44
7	.75		.62
8	.35		.29
9	.63		.48
10	.82		.59
11	.67		.60
12	.60		.54
13	.56		.59
14	.81		.55
15	.54		.43
16	.61		.58
17	.29		.27
18	.58		.54
19	.63		.54
20	.42		.49

Tablo 6. Matematik Alt Testine İlişkin Madde İstatistikleri

MATEMATİK			
Madde No	Madde Güçlük İndeksi	Testin Ortalama Güçlüğü	Madde Ayırıcılık Gücü İndeksi
1	.29	0,381	.32
2	.57		.47
3	.53		.44
4	.31		.54
5	.43		.54
6	.16		.47
7	.27		.61
8	.31		.67
9	.53		.57
10	.22		.39
11	.55		.55
12	.27		.64
13	.38		.61
14	.40		.58
15	.38		.48
16	.45		.54
17	.34		.51
18	.28		.71
19	.34		.52
20	.61		.53

Tablo 7. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alt Testine İlişkin Madde İstatistikleri

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ			
Madde No	Madde Güçlük İndeksi	Testin Ortalama Güçlüğü	Madde Ayırcılık Gücü İndeksi
1	.66	0,794	.46
2	.87		.64
3	.81		.63
4	.84		.54
5	.80		.57
6	.74		.62
7	.77		.63
8	.74		.65
9	.66		.56
10	.88		.64
11	.83		.64
12	.82		.69
13	.63		.56
14	.84		.64
15	.86		.61
16	.87		.56
17	.89		.67
18	.74		.56
19	.84		.58
20	.80		.67

Tablo 8. Fen ve Teknoloji Alt Testine İlişkin Madde İstatistikleri

FEN VE TEKNOLOJİ			
Madde No	Madde Güçlük İndeksi	Testin Ortalama Güçlüğü	Madde Ayıricılık Gücü İndeksi
1	.65	0,557	.61
2	.50		.54
3	.56		.46
4	.48		.45
5	.69		.46
6	.82		.49
7	.77		.52
8	.77		.54
9	.19		.40
10	.74		.56
11	.82		.41
12	.59		.55
13	.46		.60
14	.45		.57
15	.34		.39
16	.78		.52
17	.48		.49
18	.48		.46
19	.28		.28
20	.31		.42

Tablo 9. T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Alt Testine İlişkin Madde İstatistikleri

T.C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK			
Madde No	Madde Güçlük İndeksi	Testin Ortalama Güçlüğü	Madde Ayırıcılık Gücü İndeksi
1	.63	0,559	.57
2	.67		.59
3	.60		.54
4	.57		.62
5	.67		.62
6	.39		.46
7	.54		.51
8	.53		.54
9	.53		.59
10	.55		.36
11	.62		.55
12	.45		.60
13	.43		.42
14	.49		.57
15	.62		.56
16	.41		.41
17	.64		.55
18	.43		.47
19	.64		.57
20	.78		.56

Tablo 10. Yabancı Dil (İngilizce) Alt Testine İlişkin Madde İstatistikleri

YABANCI DİL (İngilizce)			
Madde No	Madde Güçlük İndeksi	Testin Ortalama Güçlüğü	Madde Ayırıcılık Gücü İndeksi
1	.46	0,468	.58
2	.45		.42
3	.40		.55
4	.34		.51
5	.27		.34
6	.52		.46
7	.36		.52
8	.28		.37
9	.47		.53
10	.39		.47
11	.63		.47
12	.75		.46
13	.51		.51
14	.47		.44
15	.43		.54
16	.49		.61
17	.64		.56
18	.58		.54
19	.45		.56
20	.47		.49